

Eeva-Johannan uutiskirje eduskunnasta

Syysterveiset eduskunnasta

7.10.2016

Eduskunnan syyskausi alkoi osaltani uusien haasteiden merkeissä, sillä minut valittiin sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseneksi äitiyslomalla olevan Kristiina Salosen tilalle. Tämä onkin minulle mieluisen tehtävä ja tunnen olevani omassa elementissäni ihan jo työ ja opintotaustanikin takia. Töitä tämä valiokunta kyllä teettää roppakaupalla lisää. Siksi tämä syyskuun kirje tuleekin vähän myöhässä. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsittelyssämme on mm. laaja lakipaketti hankintalaista pitkin asiantuntijakuulemisineen.

Talousarvio lähetekeskustelussa

Syyskuuta eduskunnassa on värittänyt tuttuun tapaan budjettikiireet. Valtion budjetti tuodaan silloin eduskunnan lähetekeskusteluun ja siitä keskustellaan koko viikko aina pääluokka kerrallaan eli kullekin ministerille saa esittää kysymyksiä heidän hallinnonalastaan. Seuraavaksi esittelenkin omassa talousarviopuheenvuorossani ja kysymyksissäni ministereille esittämiäni asioita.

Vanhusten hoivan henkilöstömitoitusta heikennetään

Hallituksen epäinhimillisiä suunnitelmia heikentää vanhusten hoivaa on vaikea hyväksyä. Vanhustenhoidon kustannuksia vähennetään yli 50 miljoonalla eurolla samaan aikaan kun ikäihmisten määrä ja palveluntarve koko ajan kasvavat. Viime vaalikaudella säädettyyn vanhustalvalakiin tehdään heikennyksiä ja vanhustalvaluiden ympärivuorokautisen hoivan hoitajamitoituksen alarajaa aiotaan alentaa nykyisestä 0,5:stä 0,4:ään. Jo tällä hetkellä vanhustenhoidossa työskennellään voimien ääri rajoilla. Tämänhetkinen mitoitus hädin tuskin riittää perushoittoon. Ulkoilusta ja viriketoiminnasta sekä toimintakyvyn tukemisestakin pitäisi pystyä huolehtimaan. Lähi- ja perushoitajista jopa 93 prosenttia on huolissaan hoidon laadusta.

Pohjoismaisen NORDCARE- tutkimuksen mukaan meillä on jo nyt vähemmän henkilökuntaa hoidettavien määrään nähden kuin muissa Pohjoismaissa. Suomessa hoitajalla on päivävuoron aikana autettavanaan keskimäärin kaksitoista vanhusta, kun Tanskassa ja Norjassa hoidettavia on vain kahdeksan ja Ruotsissa kymmenen. Tilanne oli samankaltainen myös kymmenen vuotta sitten kun aiempi vertailu tehtiin. Nyt Sipilän hallitus aikoo entisestään heikentää vanhusten tilannetta. Hoidettavia olisi jatkossa siis vielä paljon enemmän hoitajaa kohden.

Jopa Valviran eli vanhustalvaluiden ylimmän valvojan mukaan oikeus hyvään hoitoon ei enää toteudu, jos nykyistä vähimmäismitoitusta alennetaan. Samalla vaaratilanteiden riski kasvaa, jopa kovakourainen kohtelu voi lisääntyä eikä aikaa enää ole ulkoilun tai viriketoiminnan järjestämiseen. Pääseekö enää edes päiväsalin tv:n ääreen, jos oma toimintakyky ei siihen riitä? Ikääntymisen myötä hidastunut vanhus ja kiireessään hoppuileva hoitaja on ikävä tilanne molemmille. Toivottavasti hallitus kuuntelee edes Valviraa eikä tee vanhusten hoivasta epäinhimillistä ja ajattelee myös työntekijöiden jaksamista. Yhdenkään vanhuksen ei pidä joutua oman sänkynsä vangiksi ja aliravitukseksi. Jokainen heistä on ansainnut arvokkaan vanhuuden ja hyvän hoivan. Kysyinkin ministeri Rehulalta, aikooko hän kuunnella Valviraa ja jättää hoitajamitoituksen rauhaan?

Vanhuslakia heikennetään

Voimassa olevan Vanhuspalvelulain mukaan ikäihmisten hoivassa pitää tarjota monipuolista asiantuntemusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, gerontologisessa hoito- ja sosiaalityössä, geriatriassa, turvallisessa lääkehoidossa, ravitsemuksessa, monialaisessa kuntoutuksessa sekä suun terveydenhuollon alalta. Nyt nämä määrittelyt aiotaan poistaa vanhuslaista ja saada sillä tavalla aikaan säästöjä. Samaan aikaan kun hoitohenkilöstön määrää lasketaan, vähennetään myös henkilöstön monipuolista osaamista, vaikka juuri sen avulla voisimme parantaa ikäihmisten toimintakykyä jolloin sitä perushoivaa ei ehkä niin paljon tarvittaisi. Lain heikennys tuntuu järjettömältä.

Lääkekorvauksiin lisää heikennyksiä

Pienituloiset joutuvat jo nykyään tinkimään lääkkeitä ja hoidosta. Monet, varsinkin ikäihmiset joutuvat jopa pohtimaan ostaako lääkkeitä vai ruokaa. Sosioekonomiset erot ovat jo nyt suuret, mutta ovat hallituksen päätöksillä vaarassa kasvaa. Yksi eriarvoisuutta aiheuttava asia on talousarvioehdotukseen sisältyvä 134 miljoonan euron säästötavoite lääkekorvauksista. Säästö on jatkoa tämän vuoden alussa tehdylle lääkekorvaussäästölle, jossa otettiin käyttöön mm. kipeä 50 euron alkuomavastuu lääkekorvauksissa. Rankimmin maksujen korotukset ovat iskeneet ja tulevat iskemään niihin, joilla on pienet tulot ja paljon terveysongelmia.

Ensi vuoden lääkekorvausleikkaus on koitumassa erityisesti diabeetikkojen maksettavaksi. Nämä leikkaukset tietyistä diabeteslääkkeistä vaarantavat tarkoituksenmukaisen hoidon saannin ja kansanterveyden kehityksen. OECD:n mukaan vain muutamissa maissa on terveydenhuoltomenojen osuus kotitalousmenoista suurempi kuin Suomessa. Kysyin ministeri Mattilalta miksi hallitus aikoo kasvattaa niitä edelleen?

Koulutussäästöt jatkuvat

Tälle vuodelle tehdyt perusopetuksen laatuun, tasa-arvoon ja ryhmäkokoihin kohdistuneet säästöt näkyvät nyt karulla tavalla oppilaiden ja opettajien arjessa. OAJ:n luottamusmieskyselyn mukaan joka toisessa kunnassa on leikattu perusopetuksen tuntikehystä ja yli kolmanneksessa lukioiden tuntikehystä edellisestä vuodesta. Perusopetuksessa joka toisessa kunnassa on vähennetty jakotuntien määrää. Yli puolessa kunnista perusopetuksen ryhmäkojoja on suurennettu ja lukioidenkin yli 40 prosentissa. Nyt tätä linjaa jatketaan tekemällä näihin lisää leikkauksia.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n tuore maavertailu on Suomen osalta karua luettavaa. OECD:n vuotuinen jäsenvaltioidensa koulutuksen tilaa selvittävä tutkimus osoittaa, että nuorten syrjäytyminen työstä ja koulutuksesta on Suomessa kovassa kasvussa. Suomalaisista, 20-24-vuotiaista miehistä yli viidennes on vailla työtä tai ei ole koulutuksessa. Mitä tekee hallitus tässä tilanteessa? Leikkaa ammatillisesta koulutuksesta hallituksen kärkihankkeena 190 miljoonaa ja vielä siten, että leikkaukset tehdään ilman järjestäjäverkon tarkastelua. Koulutuksenjärjestäjät joutuvat vähentämään opettajia, jo ennestään niukkoja opetustunteja tai opiskelijamääriä. Tämä on erittäin valitettavaa, sillä vähintään toisen asteen koulutus olisi paras tae työpaikan saamiseen. Pelkän peruskoulun varassa olevien nuorten aikuisten työura pitenee yli kuudella vuodella, kun he saavat koulutuksen.

Nuorisotakuuta ajetaan alas

Samalla hallitus ajaa nuorisotakuun alas. Nuorten aikuisten osaamishjelma ajetaan vähitellen alas. Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta eivät nekään täysin leikkauksilta säästy.

Hallituksen tavoitteeseen työllisyysasteen nostosta on helppo yhtyä, mutta miksi unohdetaan nuoret ja ajetaan alas esimerkiksi nuorten aikuisten osaamishjelma, vaikka sen avulla on saatu aikaan todellisia menestystarinoita siitä, kuinka syrjään jääneet nuoret ovat saaneet koulutuksen ja työpai-
kan ja saaneet elämän syrjästä uudelleen kiinni. Juuri kun verkostot on rakennettu, nuoret ovat löytäneet ohjelman ja se toimii, ajetaan se alas. Tämä on voimavarojen tuhlausta. Toin ministeri Lindströmille esille huolen siitä, mitä nuorten työllisyysasteelle tapahtuu, kun nuorisotakuuta ajetaan alas.

Rajavartiolaitoksen säästöt

Rajavartiolaitoksen sopeuttamissuunnitelmiin sisältyy Turun helikopteritukikohdan huonon sään valmiuden laskeminen luopumalla lennonjohtopalveluista. Huonolla säällä yöaikaan rajavartiolaitoksen meripelastushelikopterit operoivat Helsinki-Vantaan lentokentältä Turun sijaan. Meripelastuskyky heikkenisi dramaattisesti ja lisäksi tulisi muita kerrannaisvaikutuksia.

Pelastushelikopteritoiminta on saaristossa kuitenkin välttämätön toimivalle sairaankuljetukselle ja meripelastustyölle. Muutos lisää lentoaikaa Turun saaristoon merkittävästi, 45 minuuttia, ja samalla Saaristomeren meri- ja potilasturvallisuus onnettomuuden tai sairaskohtauksen sattua huononee. Turun lennonjohdon yöllinen kiinniolo vaikeuttaisi toimintaa etenkin ulkosaariston alueella. Ahvenanmaan länsipuolelle ja Suomen lounaisille merialueille ei tietyissä olosuhteissa voitaisi ollenkaan enää viedä apua. Kysyin ministeri Risikolta, ollaanko nyt heikentämässä saaristossa elävien ja kulkevien turvallisuutta? Ministerin vastauksen mukaan asiaa selvitetään. Toivotaan, että järki voittaa ja ensihoidon saatavuus turvataan myös saaristossa asuville ja kulkeville.

Kalastajien toimeentulo vaarantuu

Varsinais-Suomea koskettaa myös kalastusvakuutus, joka on kalatalouden viimeinen kansallinen tukimuoto. Sen kulut valtiolle ovat viime vuosina olleet noin miljoona euroa. Tästä aiotaan ottaa nyt puolet pois. Hylkeiden rikkomista pyydyksistä kalastajat saavat korvausta kalastusvakuutuksen kautta, kun maksavat ensin vakuutusmaksut ja omavastuut. Valtion korvausosuus on 40 prosenttia. Pienituloiset, alle 10 000 euroa vuodessa ansaitsevat kalastajat jäävät ilman korvauksia.

Nyt hallitus aikoo poistaa troolikalastuksen vakuutustuen ja vähentää valtion osuutta rysä- ja venevahinkojen korvauksista. Nämä leikkaukset ovat niin rajuja, että ne uhkaavat kaataa korvausasioita hoitavat kalastusvakuutusyhdistykset ja samalla monilta kalastajilta loppuu mahdollisuudet elinkeinon harjoittamiseen. Kalastajat eivät saisi enää lainkaan korvausta myrskyvahingoista eivätkä hylkeiden rikkomista pyydyksistä. Kysyin ministeri Tiilikaiselta, miten kalastajien vakuutusturvan romuttaminen, kun vähätkin rahat viedään pois kalatalouden käytännön tasolta edistää sinisen biotalouden tavoitteita?

Talousarvioaloitteita jätettiin

SDP:n eduskuntaryhmä jätti talousarvion muutosesityksiä, talousarvioaloitteita, hallituksen ensi vuoden budjettiesitykseen. Ne ovat osa puolueen marraskuussa valmistuvaa vaihtoehtoa valtion budjetiksi. Kerron siitä lisää seuraavassa kirjeessä.

Omat talousarvioaloitteet jätin määrärahan lisäämisestä Nuorten aikuisten osaamisohjelmaan ja Ristimäen arkeologisten kaivausten jatkamisen puolesta. Laadin myös talousarvioaloitteen lääkehityskeskuksen perustamisesta Turkuun, mikä jätettiin meidän kaikkien Varsinais-Suomen kansanedustajien yhteisenä aloitteena. Kysyin asiasta myös talousarviokeskustelussa ministeri Rehniltä. Syyskuussa jätin myös kirjallisen kysymyksen virvotusjuomaveron aiheuttamasta mehuteollisuuden työpaikkojen vaarantumisesta ja aivoverenkiertohäiriöihin sairastuneiden lakisääteisestä oikeudesta kuntoutukseen ja tähän liittyen neuropsykologien ja puheterapeuttien riittävästä määrästä. Aiheesta oli kiva juttukin keskiviikon Turkulaisessa.

Reissuviikko

Viime viikko oli poikkeuksellinen, sillä tiistain ja keskiviikon olin sosiaali- ja terveystieteiden myöhästyneellä kesämatkalla Posiolla ja Kuusamossa. Siellä tutustuimme siihen, miten noilla pitkien etäisyyksien alueella on sosiaali- ja terveystieteiden palvelut järjestetty. Torstai oli tavallinen työpäivä, mutta koko perjantain ja lauantain osallistuin Eläketurvakeskuksen eläkkeiden ajankohtaisasioita käsittelevään seminaariin Ahvenanmaalla. Sieltä sainkin hyödyllistä tietoa mm marras-joulukuun vaiheessa eduskuntaan vihdoin saapuvan eläkkeiden indeksejä käsittelevään kansalaisaloitteeseen liittyen.

Syyskuulle osuivat myös tutut markkinatapahtumat Lemussa ja Turun-päivänä Heikinmarkkinoilla, joissa kävimme monia mielenkiintoisia keskusteluja hallituksen linjauksista mm. ikäihmisiin ja varhaiskasvatukseen liittyen. Erityisen mieluinen tehtävä oli juhlatervehdyksen pitäminen jo vuosien takaa tutuille tovereille Raision demareiden 110-vuotisjuhlissa.

Olen tavattavissa Varissuolla la 22.10. klo 12, tulethan juttelemaan, jos liikut sielläpäin. Kyselijöille tiedoksi, että olen luvannut lähteä myös kuntavaaliehdokkaaksi mukaan. Tulen mieluusti vieraaksi yhdistyksesi vaikkapa tammikuun istuntotauolta aikana, olethan yhteydessä, niin sovitaan sopiva aika.

Lämmintä syksyä toivottaen!

Eeva-Johanna

Eeva-Johanna Eloranta
kansanedustaja
GSM 050 5232 309
eeva-johanna.eloranta@eduskunta.fi, www.eeva-johanna.net

Olethan yhteydessä, jos haluat minut vieraaksesi oman yhdistyksesi kokoukseen tms. pitämään alustuksia, puheita tai poliittisia tilannekatsauksia erilaisista aiheista. Tavoitat minut yllä olevin yhteystiedoin.

Jos et halua jatkossa saada näitä uutiskirjeitä, kerrothan sen vastaamalla tähän viestiin.